

Kasvun ja osallisuuden edistäminen

Astma

Tuija Erämies

- Astma on länsimaissa yleisin lapsuusiän pitkäaikaissairaus
 - Suomessa astmaa esiintyy 6-10 %:lla lapsista
- Osalla astmalapsista on perinnöllinen taipumus astmaan eli vanhemmilla on astma- tai allergiaongelmaa
- Osalla se ilmenee kuitenkin ensi kerran 1-2-vuotiaana infektoihin liittyvänä hengitysvaikeutena tai pitkittyneenä yskimisenä
- Astma helpottaa melko usein murrosiässä, mutta osalle taipumus jää loppuiäksi

[Mikä sairaus astma on? | Lastentalo.fi](https://lastentalo.fi) |
[Terveyskylä.fi \(terveyskyla.fi\)](https://terveyskyla.fi)

- Keuhkoputkien limakalvo on tulehtunut
 - Limanmuodostus keuhkoputkissa lisääntyy
 - Limakalvo turpoaa
 - Värekarvatoiminta heikentyy
 - Keuhkoputkien lihaksisto supistaa
- Tulehtunut keuhkoputkien limakalvo on herkkä monille ärsykkeille
 - Infektioille
 - Allergeeneille (siitepöly, eläinpölyt)
 - Fysikaalisille ärsykkeille (rasitus, kylmä, kuuma tai kostea ilma, pölyisyys)
 - Kemikaaleille (tupakansavu, ilmansaasteet)
- Tyypillinen astmakohtaus on helposti tunnistettavissa voimakkaana yskänä, hengitysvaikeutena ja uloshengityksen vinkunana
- Kaikilla astmalapsilla ei esiinny hengityksen vinkunaa, vaan oireena on vain useita viikkoja jatkunut yskä, joka on usein pahimmillaan aamuyöllä

Astman hoito

- Astmaa sairastavan lapsen lääkityksestä päättää ja hoidon tehoa seuraa yleensä lastenlääkäri
- Astmalapsen perhettä opastetaan yksityiskohtaisesti hoitoon liittyvissä monissa asioissa
 - Periaate on se, että lääkkeet valitaan oireiden voimakkuuden mukaisesti
- Nykyiset astmalääkkeet ovat turvallisia ja takaavat varsin oireettoman elämän
- Pienille lapsille on suunniteltu ns. tilajatkke, jonka avulla hengitettävien lääkkeiden annostelu onnistuu pienen harjoittelun jälkeen
- Astma ei estä urheilemista, vaan se on päinvastoin suositeltavaa

- Satunnaisesti oireilevalla astmalapsella hoidoksi voi riittää tarvittaessa annosteltava pelkkä keuhkoputkia laajentava lääke (esim. salbutamoli, terbutaliini)
- Yleensä tarvitaan kuitenkin tulehdusta hillitsevänä lääkkeenä kortikosteroidi-inhalaatiota, jonka annos määräytyy oireiden voimakkuuden mukaan
- Astmalapsella on tärkeää hoitaa myös samanaikaista allergista nuhaa, joka usein pahentaa oireita
- Astmakohtauksen ilmaantuessa lääkitystä lisätään niin, että lyhytvaikutteista avaavaa lääkettä annostellaan 4-6 kertaa vuorokaudessa ja myös kortikosteroidin annosta lisätään etukäteen annettujen ohjeiden mukaisesti
- Astmalasten tulee käydä säännöllisesti kontroleissa, jolloin lääkityksen tarve aina arvioidaan yksilöllisesti

Lähteet

- Jalanko H. 2017. Astma lapsella. Lääkärikirja Duodecim. https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00113
- Terveyskylä.fi. Allergia- ja astmatalo.fi. Astma. <https://www.terveyskyla.fi/allergia-astmatalo/astma>
- Terveyskylä.fi. Lastentalo.fi. Astma. <https://www.terveyskyla.fi/lastentalo/tietoa-lasten-sairauksista/astma-ja-allergia/astma>